

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Grunden til, at VS fremsætter dette forslag til folketingsbeslutning om principperne for den danske ulandsbistand, er de seneste års forværring af langt de fleste ulandes økonomiske og sociale situation.

Ulandene er i stigende grad plaget af problemer såsom en stærkt øget gæld til de industrialiserede lande, hungersnødkatastrofer og en markant forværring i handelsforholdet til de industrialiserede lande, som medfører, at ulandene skal betale mere for den nødvendige import og samtidig får færre penge ind på eksporten af deres egne produkter.

Gældsbyrden og faldende indtægter på eksporten gør, at det i stigende grad er vanskeligt for ulandene at optage nye lån til bare fortsat at finansiere igangværende økonomiske aktiviteter og nærmest umuligt at sætte gang i nye projekter, som kan forbedre deres økonomiske situation.

Denne »omvendte bistand« fra ulandenes side til den vestlige verden har nu efterhånden nået et sådant omfang, at udviklingsprocessen i ulandene reelt er blokeret. De mange hungersnødkatastrofer, som vi hører om hvert år forskellige steder i verden, er det synlige udtryk for de voksende fattigdomsproblemer, som lammer de menneskelige ressourcer, ikke mindst i en række afrikanske lande.

Derfor er de betingelser, som den danske ulandsbistand gives i forhold til, blevet forværret i betydeligt omfang. I marts 1985 besluttede Folketinget, at ulandsbistanden i de kommende år skal stige betydeligt (se forslag til folketingsbeslutning om dansk ulandsbistand (B 20), fremsat i folketingsåret 1984-85, jf. Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 603, 2920 og 7894, tillæg A sp. 799, tillæg B sp. 967 og tillæg C sp. 267), men det er ikke nok med en gradvis øgning i den danske ulandsbistand. Der skal også ske en mere klar prioritering af, hvilke lande og på hvilke betingelser hjælpen skal gives. Derfor må selve den hidtidige bistandspolitik tages op til en grundig nyvurdering.

De justeringer, som fandt sted, sidste gang Danmark havde sin bistandspolitik oppe til vurdering, skete i forbindelse med, at det såkaldte Ole Bangudvalg afgav sin betænkning (Betænkning 958/1982 om principperne for den danske bistand til udviklingslandene), men desværre ville flertallet i Folketinget dengang ikke følge de mere vidtgående overvejelser i denne betænkning.

I forbindelse med en nyvurdering af bistandspolitikken er der nogle områder, som det er vigtigt at forholde sig til:

For det første har der været en række vanskeligheder med at realisere målsætningen for en række projekter i ulandsbistanden i nogle af modtagerlandene. Dette har medført, at Danmark, i øvrigt på lige fod med mange andre vestlige lande og internationale bistandsorganisationer, begynder at blande sig i modtagerlandenes interne politik. Disse bestræbelser på at knytte politiske betingelser til den danske bistand er efter forslagsstillernes opfattelse uføreligt med, hvad der burde være et grundlæggende princip i bistandspolitikken. Disse politiske betingelser dækkes ind under et røgslør om, at det er nødvendigt at effektivisere hjælpen af hensyn til skatteborgernes penge.

I stedet for denne form for direkte eller indirekte pression i ulandsbistanden, som vækker minder om kolonitidens dominansforhold, skal Danmark overveje en ændring i sammensætningen af de lande, som modtager hjælpen fremover.

Danmarks bistandspolitik bør fremover gå til lande, som har en national udviklingspolitik, som klart er til gavn for de fattigste grupper i samfundet. På dette grundlag vil der være de bedste muligheder for at etablere et samarbejde på lige betingelser mellem giver- og modtagerlandet.

For det andet er det vigtigt, at Danmark sørger for at eftergive ulandene deres gæld til Danmark som et led i en nødvendig gældssanering, og i forlængelse heraf må Danmark fremover give sin ulandsbistand i form af gavebistand og ikke på lånebetingelser.

For det tredje må forslagsstillerne kraftigt afvise den offensiv, som kan iagttages fra danske er-